

Stopnja I.

Otroci hodijo brez omejitev; omejitve se pojavijo le pri zahtevnejših veččinah grobega gibanja

Pred 2. rojstnim dnevem:

Malčki lahko prehajajo iz sedečega položaja in nazaj. Ko sedijo, sta roki prosti za rokovanje s predmeti. Malčki se plazijo po vseh štirih, se potegnejo v stoječi položaj in naredijo nekaj korakov, držeč se za pohištvo. V starosti od 18. meseca do 2. leta otroci hodijo brez kakršnega koli pripomočka za hojo.

Od 2. do 4. leta:

Otroci sedijo na tleh, roki pa sta prosti za rokovanje s predmeti. Za prehajanje iz sedečega v stoječi položaj in nazaj ne potrebujejo pomoči odraslih. Otroci za način premikanja najraje izberejo hojo, pri čemer ne potrebujejo nobenega pripomočka.

Od 4. do 6. leta:

Otroci lahko sedijo na stol in vstanejo z njega ter sedijo na njem brez opiranja na roke. S tal ali stola vstanejo v stoječi položaj brez opore na predmete. Otroci hodijo v zaprtih prostorih in na prostem ter se vzpenjajo po stopnicah. Pojavljati se začne sposobnost za tek in skakanje.

Od 6. do 12. let:

Otroci lahko neovirano hodijo v zaprtih prostorih in na prostem ter se vzpenjajo po stopnicah. Sposobni so izvajati vse veščine grobega gibanja, vključno s tekom in skakanjem, vendar so pri tem bolj počasni, imajo slabše ravnotežje in koordinacijo.

Razmejitve med I. in II. stopnjo: v primerjavi z otroki I. stopnje, otroci II. stopnje z manjšo lahkotnostjo prehajajo med položaji; težave imajo pri hoji na prostem in v širši okolici; ko začnejo hoditi, potrebujejo pripomočke; kakovost gibanja je manjša; težave imajo pri veččinah, kot sta tek in skakanje.

Stopnja II.

Otroci hodijo brez pripomočkov; omejitve se pojavijo pri hoji na prostem

Pred 2. rojstnim dnevem:

Malčki lahko lahko zadržijo sedeč položaj na tleh, vendar se morajo včasih za vzdrževanje ravnotežja opreti na roki. Malčki plazijo po trebuhu ali pa po vseh štirih. Lahko se potegnejo v stoječi položaj in naredijo nekaj korakov ob opori na pohištvo.

Od 2. do 4. leta:

Otroci lahko sedijo na tleh, vendar imajo lahko težave z ravnotežjem, kadar obe roki sodelujeta pri rokovanju s predmeti. Prehajanje v sedeči položaj in iz njega zmorejo brez pomoči odraslih. Na stabilni podlagi se lahko potegnejo v stoječi položaj. Najraje se plazijo po vseh štirih (recipročno), stopajo ob opori na pohištvo ali s pomočjo pripomočka za hojo.

Od 4. do 6. leta:

Pri sedenju na stolu sta roki prosti za rokovanje s predmeti. Otroci lahko vstanejo s tal in stola v stoječi položaj, vendar za to pogosto potrebujejo stabilno podlago, da se z rokami odrinejo ali pa potegnejo. Otroci lahko brez pripomočkov hodijo v zaprtih prostorih, na kratkih razdaljah po ravnih površinah pa tudi na prostem. Pri vzpenjanju po stopnicah se držijo za ograjo, ne morejo pa skakati ali teči.

Od 6. do 12. let:

Otroci lahko hodijo tako v zaprtih prostorih kot na prostem in se vzpenjajo po stopnicah, vendar imajo težave pri hoji po neravnih površinah, terenu z naklonom, pri hoji v gneči ali utesnjenih prostorih. V najboljšem primeru so le minimalno sposobni teči in skakati.

Stopnja III.

Otroci hodijo s pripomočki; omejitve se pojavijo pri hoji na prostem

Pred 2. rojstnim dnevem:

Malčki lahko sedijo na tleh, če imajo podprto medenico. Lahko se kotalijo ali plazijo po trebuhu.

Od 2. do 4. leta:

Na tleh otroci pogosto sedijo med petama in pri zavzemanju položaja včasih potrebujejo pomoč odraslega. Prevladujoči način gibanja je plazenje po trebuhu ali pa po vseh štirih (pogosto brez recipročnosti). Otroci se na trdni podlagi lahko potegnejo v stoji in se na kratki razdalji premikajo ob pohištvo. V zaprtih prostorih se lahko na kratki razdalji gibljejo s pripomočkom in ob pomoči odraslih, ki jih usmerjajo in obračajo.

Od 4. do 6. leta:

Otroci lahko sedijo na navadnem stolu, vendar jim je včasih potrebno podpreti medenico ali trup za najboljšo možno funkcijo rok. Otroci za sedenje oziroma vstajanje s stola potrebujejo trdno podlago, da se od nje odrinejo oziroma potegnejo z rokama. Na ravnih površinah hodijo s pripomočkom in se vzpenjajo po stopnicah ob pomoči odraslega. Na neravnih površinah in daljših razdaljah otroci pogosto potrebujejo transport.

Od 6. do 12. let:

Otroci lahko v zaprtih prostorih ali na prostem po ravnih površinah hodijo s pomočjo dodatne opreme. Lahko se vzpenjajo po stopnicah, če se držijo za ograjo. Če je funkcija zgornjih okončin dobra, lahko sami poganjajo voziček; če je pot daljša ali pa je na prostem teren neraven, potrebujejo prevoz.

Razmejitve med II. in III. stopnjo: razlike so vidne v doseženi stopnji gibalnih sposobnosti. Otroci III. stopnje potrebujejo pripomočke za gibanje, pogosto tudi ortoze za hojo, otroci II. stopnje po 4. letu pripomočkov za hojo ne potrebujejo.

Stopnja IV.

Omejitve pri gibanju; otroci za gibanje na prostem uporabljajo električni voziček ali pa jih prevažajo drugi.

Pred 2. rojstnim dnevem:

Malčki nadzirajo glavo, za sedenje na tleh jim je treba podpreti trup. Lahko se prevalijo na trebuh ali morda tudi nazaj na hrbet.

Od 2. do 4. leta:

Otroci, nameščeni v sedeč položaj, lahko sedijo, vendar ne zadržijo poravnave in ravnotežja brez opore na roki. Za sedenje in stojo pogosto potrebujejo prilagojeno opremo. Po prostoru se na kratke razdalje lahko premikajo z valjenjem, plazenjem po trebuhu ali po vseh štirih brez recipročnega gibanja nog.

Od 4. do 6. leta:

Otroci lahko sedijo na stolu, vendar potrebujejo prilagoditve za nadzor trupa in najboljše možno funkcijo rok. Za sedenje na stol oziroma vstajanje s stola potrebujejo pomoč odraslega ali pa trdno površino, da se od nje odrinejo oziroma potegnejo z rokama. V najboljšem primeru lahko hodijo s pomočjo hodulje in ob nadzoru odraslega na kratke razdalje, vendar imajo težave pri obračanju in vzdrževanju ravnotežja na neravnih površinah. Ponavadi otroke prevažajo v vozičkih. Samostojnost pri gibanju lahko dosežejo z električnim vozičkom.

Od 6. do 12. leta:

Otroci lahko vzdržujejo raven funkcioniranja, ki so jo dosegli že pred starostjo 6 let ali pa so odvisni od vozička doma, v šoli in drugje. Samostojnost pri gibanju lahko dosežejo z električnim vozičkom.

Stopnja V.

Samostojno gibanje je zelo omejeno tudi ob uporabi pripomočkov.

Pred 2. rojstnim dnevem:

Omejen je hoteni nadzor gibanja. Malčki ne morejo nadzorovati glave in trupa proti gravitaciji ne leže na trebuhu ne sede. Pri obračanju preko boka potrebujejo pomoč.

Od 2. do 12. leta:

Okvare omejujejo hoteni nadzor gibanja ter sposobnost vzdrževanja drže glave in trupa proti sili gravitacije. Omejena so vsa področja gibanja. Tudi s pripomočki ni mogoče povsem premostiti funkcijskih omejitev pri sedenju in stoji. Otroci niso samostojni pri gibanju in jih z vozičkom prevažajo nekdo drug. Nekateri otroci dosežejo samostojnost pri gibanju z električnim vozičkom, ki pa mora biti individualno prilagojen.

Razmejitve III. in IV. stopnje:

razlike so v sposobnosti sedenja, gibanja in široki uporabi pripomočkov. Otroci III. stopnje samostojno sedijo in se gibljejo po tleh ter hodijo s pomočjo pripomočkov. Otroci IV. stopnje so sposobni sedenja, ki je večinoma podprto, neodvisno gibanje pa je zelo omejeno. Najverjetneje jih prevažajo druge osebe ali pa za gibanje uporabljajo električni voziček.

Razmejitve med stopnjama IV. in V.:

Otroci V. stopnje so nesamostojni celo pri osnovnem nadzoru drže proti gravitaciji. Samostojnost gibanja je mogoče doseči le, če se otrok lahko nauči upravljati električni voziček.

Sistem razvrščanja otrok s cerebralno paralizo glede na grobe gibalne funkcije

Robert Palisano
Peter Rosenbaum
Stephen Walter
Dianne Russell
Ellen Wood
Barbara Galuppi

Reference: Dev Med Child Neurol 1997; 39: 214-23

© 1997 Neurodevelopmental Clinical
Research Unit
(zdaj CanChild Centre for Childhood Disability
Research)

www.canchild.ca

Prevod: Katja Groleger, junij 2001
Inštitut RS za rehabilitacijo